

8724

1767, 18.

SPECIMEN
CONTINENS
CAPVT IVRIS CONTROVERSVM
AN
ACQVISITA VXORIS
SINT MARITI.

QVOD
ILLVSTRIS ICTORVM ORDINIS GRATIA
PRAESIDE
D. CHRISTIANO HENR. BREVNING
PROFESSOR. IVR. NAT. ET GENT. PVBLIC. ORDIN.
ET SOCIETAT. LITER. DVISBVRG.
SOCIO

IN AVDITORIO PETRINO
DIE XV. OCTOBR. ANNO CIDIICCLXVII.

PVBLICE DEFENDET
CAROLVS AVGVSTVS SCHMIDT
LOEBAV. LVSAT.

LIPSIÆ
EX OFFICINA LANGENHEMIA.

SPICILEGIUM
CONTINENS
CAUSAS IURIS CONTRORSIVAS
AN
ACQUISITA VXORIS
SINT MARITUM

IN
IUSTITIA IUDICII ORDINIS GRATIA
D. CHRISTIANO HENR. BREYNING
TROCTORUM VICE-MAGISTRI IURIS
PUBLICI

IN AUSTRIACIS PARTIBUS
DIE XVII OCTOBRI ANNO MDCCCLXXIII
CAROLVS AVGVSTVS SCHMIDT
ADVOCATVS

LIBER I
EXORDIUM

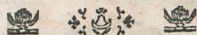
AN
ACQUISITA VXORIS
FIANT MARITI?

---

§. I.
rectissimum, quod inter coniuges intercedit
vinculum, eiusque iura, diuersis gentium legi-
bus determinata, variis quaestionibus variis-
que libris causam dederunt. Maxime vero
vnam tantum causam tractabimus, quae a coniuge *acquisita*
concernunt, cuius sint, *an mariti, an vxoris?* Rem vero di-
stinctius tractabimus.

§. II.
Antiquissimo Romanorum iure vix quidquam dubii
erit. Cum enim eo iure conuentione in manum mariti
eius

eius quasi filiaefamilias efficerentur, eae vero nihil proprii haberent, sed *quidquid acquirerent, patri acquirerent*, sequebatur, omnia quaecunque acquirebantur a coniuge, ipsi marito acquisita fuisse.

§. III.

At subsequenti tempore haec immutabantur iura. Nam cum cessaret ipsa in manum conuentio, haec antiqua iuris regula, quam diximus, amplius applicabilis non erat. Sed tunc videndum, an ex dote, ex receptitiis, an aliunde, an ex bonis mariti acquisitio facta, anque probari possit acquisitionis causa, nec ne. Haec inter se accurate separanda.

§. IV.

Prima causa est, si ex dote vxor acquirat constante matrimonio, aut fructus sunt dotis, aut accessiones. Si dotis fructus sunt, in regula, cum dos detur ad ferenda onera matrimonii marito, hicque suos facit fructus, teste PAVLO in *L. 7. π. de iur. dot.* nisi interuenerit pactum, cuius meminit VLPIANVS in *L. 4. in f. π. de pact. dot.* quo vxor onera ferre promittit: tunc enim fructus dotis non maritus, sed ipsa vxor acquirit: quod et concludi potest ex PAVLI in *L. 56. §. 1. π. de iur. dot.* regula generali: *ibi dos esse debet. i. e. emolumenta dotis, ubi onera matrimonii sunt.* At vero, si ex rebus dotalibus accessiones fiunt, dubium non est, acquiri simul vxori, non marito solum. Hoc vero ita intelligendum: Quousque maritus dotem habet, fit illa accessio dotis incrementum, sicque eo iure habet, quo habet dotem; at vero, soluto matrimonio, haec accessio cum ipsa dote restituenda, et ita vxori acquiritur, dum accessio fit incrementum dotis. Ita PAVLVS in *L. 4. π. de iur. dot.* *Si proprietati nudae in dotem datae ususfructus accesserit, incrementum videtur dotis, non alia dos, quemadmodum si quid alluione accessisset.*

§. V.

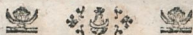
§. V.

De acquisitis ex receptitiis seu paraphernis facillima est decisio. Nam a quo tempore mulieres non amplius in manum mariti conueniebant, marito in bona suae coniugis, praeter ea, quae in dotem dederat, ius aliquod esse non poterat. Si ergo tum sui iuris esset, propriaque bona praeterque ea, quae in dotem dederat, quaeque sibi receperat, possideret, nunquam in ea bona ius marito competere poterat. Non enim hic parapherna a receptitiis distingo, ut distinguere solet forum. Nam confusa Romana patriaque iura errorem pepererunt. Constitutione enim THEODOSII atque VALENTINIANI AA. expressè ius marito negatum est in his rebus, quae *extra dotem* mulier habet. Non possunt ergo differre parapherna a receptitiis, quae diuersa lingua idem significant. Sicuti ergo vxori ius erat de suis disponere paraphernis, poterat vxor marito vsumfructum concedere atque administrationem. Si itaque tunc fructus perceperit maritus ex paraphernis his, hos suos facit maritus, quamuis paraphernarum dominus non fiat, at si accessiones factae sint paraphernis, vxoris praeterquam fructus manere, nulla est dubitatio. Ita coniicitur ex *L. II. C. de pactis conuent.*

§. VI.

Iam vero, cum teste MODESTINO in *L. I. π. de Rit. Nupt.* *Nuptiae sint coniunctio maris et feminae et consortium omnis vitae: diuini et humani iuris communicatio:* et teste PAVLO in *L. I. π. de Act. Rer. amot. Societas vitae quodammodo dominam facit vxorem rerum mariti,* contingere facile potest, ut per res mariti aliquid acquirat vxor. Sed eo minus dubitandum est, haec acquisita vxoris non esse, quo certius est, rerum dominium ad ipsum maritum pertinere. Neque obstat, quod *quodammodo domina* dicatur: hoc enim nihil amplius indicatur, quam ius, quod vxor habet, alimenta capien-

di ex bonis mariti, et forsan PAVLVS ius antiquum tunc in animo habebat, cum ea scriberet. Eo enim cum Sacrorum mariti domesticorum particeps facta, iis vero sacra alligata, recte quodammodo domina dici poterat.

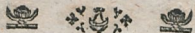
§. VII.

Tandem ad eam speciem veniamus, si aliunde vxor quid honeste adquirat, vel quod artem calleat, per quam acquirat, vel si acquisitio veniat ex aliorum liberalitate, siue fiat inter viuos, siue vltima voluntate, quod v.c. alius cuiusdam heres sit, vel legatum ex tertii testamento capiat, vel mortis causa donatione quid obtineat, cuiusnam haec acquisita sint. Et verius videtur, nisi conuentio alia adsit, haec omnia vxori cedere. Deest enim marito titulus, per quem sibi habeat acquisita vxoris. Cum enim iure Iustiniano non amplius vxor filia familias, necessario sequitur, cessare in omnibus acquisitionibus vxoris mariti ius, praeterquam ex dote. At vero necesse est, si de acquisitis ab vxore lis oriatur, vxor probet, vnde, vel quomodo quae causa acquisierit quid vxor. Quod si enim probari nequeat vel ex paraphernis, vel aliunde honesta ratione acquisitum quid esse ab vxore, ex autoritate *Quinti Mucii POMPONIVS* in *L. 51. π. de donat. inter vir. et vxor.* ex mariti bonis acquisitum esse arbitratur his verbis: *Quintus Mucius ait: Cum in controuersiam venit, vnde ad mulierem quid peruenerit: et verius et honestius est; quod non demonstratur, vnde habeat; existimari a viro, aut qui in potestate eius esset, ad eam peruenisse. euitandi autem turpis quaestus gracia circa vxorem hoc videtur Quintus Mucius probasse.*

§. VIII.

Mitto Romana iura, iam ad patria germanicaque iura veniamus. Non utar *MEVIO ad Ius Lubec. P. II. Tit. II. art. XII.* quippe qui Romana, Germanica, statutariaque commiscuit iura, potius generaliter causam tractabo. Quod si enim

enim patria iura tacent, romanis demum utimur in subsidium. Hinc si non probari possit a coniuge, quo titulo, qua causa quid acquisierit vxor, non dubitamus, in subsidium POMPONII quoque ex MUCIO autoritatem apud nos valituram. Ceterum distinguendum in iure patrio censeo in proposita quaestione: Vtrum communio omnium bonorum inter coniuges existat, an tantum aquaestus communio, an vero demum neutra et magis coniuges habeant separata bona. De singulis, quid sentiendum breuiter adhuc dicamus, ut patitur libelli breuitas.

§. IX.

Aut existit inter coniuges *bonorum communio vniuersalis* siue sit ex statuto, siue ex pacto nuptiali, facile patet, nostram quaestionem inanem esse. Cum enim ea sit vniuersalis communionis natura, ut non ipsa bona tantum communia sint, verum etiam quaecunque a quouis socio quocunque modo acquiruntur, communia esse; sequitur acquisita vxoris, quocunque honesto modo et vndecunque acquirantur, communia fieri marito atque coniugi.

§. X.

Aut est inter coniuges *bonorum communio particularis*. Haec variis modis potest statui. Vel enim comprehendit genus quoddam bonorum vtrorumque coniugum, v. g. immobilia. In hac communionis specie nulla difficultas existit, quippe ea tantum communia fiunt, quae ex his communibus acquiruntur bonis, in reliquis acquisitis videndum, an lege, statuto aut pacto, quid dispositum; ni adsit dispositio aliqua, res ex communi iure decidenda est. Caeterum caue, ne ad casus successionum referas. Nos tantum de ea diximus quaestione, quid iuris sit in acquisitis vxoris constante matrimonio.

§. XI.

§. XI.

Vel comprehendit illa communio bonorum particularis *acquaeftum*. Et videndum denuo est, quid sub *acquaeftu* intelligantur leges, aut statuta, aut coniugum pacta. Si enim sub *acquaeftu* ea tantum intelliguntur, quae per vtrorumque coniugum bona acquiruntur, haec tantum quoque communia sunt, non vero ipsa bona. Quae vero vxor sua arte vel ex haereditate aliqua ipsi obueniens, vel alia liberalitate honesta, vel fortunae beneficio acquirit, propria manere coniugis, nec ad maritum pertinere, natura ipsius *aequaeftus* nos docet. Neque obstat Ius Prou. Saxonicum *Lib. I. Art. XXXI.* quod expresse affirmat: *Mann und Weib haben nicht gezweyet Gut.* cum quo conspirat Ius Prou. Sueu. *Cap. XLVI.* Intelligendum enim tantum de ipsis bonis, quatenus et maritus coniugis bona tueri defendereque debet, imo effectus separatorum bonorum pendente coniugio vix se exerunt, quo ipso tamen cuius coniugi suarum rerum proprietas non negatur. Si vero sub *acquaeftu* etiam ea, quae labore et arte parantur, intelligantur, haec communia fieri, per se patet.

§. XII.

Tandem si nec communio *acquaeftus* existat inter coniuges, res utique decidenda erit ex ciuilibus iuris regulis. In subsidium enim receptum valet ius Romanum.

T A N T V M.

ULB Halle
003 719 014

3

1078

878

1767, 18.

IMEN
 INENS
 ONTROVERSVM
 N
 A VXORIS
 ARITI.
 O D
 I ORDINIS GRATIA
 S I D E
 HENR. BREVNING
 T GENT. PVBLIC. ORDIN.
 TER. DVISBVRG.
 IO
 O PETRINO
 NO CIOIOCC LXVII.
 EFENDET
 STVS SCHMIDT
 LVSAT.
 I A E
 ANGENHEMIA.

